

BAYRAMINIZ KUTLU OLSUN (4)

(...düenden devam)

'Asr: özellikle insanın normal yaşam süresi olan seksen veya yüz yıllık zaman dilimidir. Âyetlerin bağlamından anlaşıldığı üzere Asr, insanın yaşama süresidir. İşte Surede üstüne and içilerek değeri vurgulanan ömür süresini insanın yararsız işlerle ziyan ettiği anlatılmaktadır.

"Asra andolsun ki insan ziyandadır" Çünkü insan, geçen zamanı kazanç zanneder. Oysa her an, onun ömrünü götürmekte, âhiret hesabını yaklaştırmaktadır. Ama insan bunun farkında olmadığı için zamanın geçmesiyle sevinir ve geçmesini ister. Her geçen an, insan ömrünü tüketmekte ve insanı bu değerli ömür süresinin hesabını vereceği zamana yaklaştırmaktadır. Bu âyetle: *"İnsanların hesapları yaklaştı. Onlar ise gaflet içinde yüz çevirmektedirler"* (Enbiyâ Sûresi: 1) âyetindeki gibi bir anlam vardır.

Eğer insan, ömrünü âyetlerin tanımladığı biçimde yararlı iş, hakkı ve sabrı tavsiye ile geçirirse yaptığı yararlı işler kendisine kâr kalır. Ama insan, ömrünü kötü işler yapmakla geçirirse o geçip giden ömürden kendisine gûnahtan ve pişmanlıktan başka bir şey kalmaz. Meselâ bir kimse ömrünü bilimsel araştırmalar ile geçirir, eserler yazar, sonra ömrüne bir bakar: Kırk, elli yıl geçmiş ama yaptığı güzel işler, araştırmalar, yazdığı eserler o giden ömürden kendisine kâr kalmıştır. Eğer çalışmasa, vakitlerini değerlendirmese idi, ömür yine geçecek, ama kendisine hiçbir şey kalmayacak idi. Ömrü heder olup gidecekti. Yahut ömrünü zikir ve fikir, ibadet ve tâat ile geçirmiş ise o ibadet ve taati de manevî şekillere, cennet nimetlerine dönüşerek korunacak ve insan onları, âhirette bulacak-tır. Ama böyle güzel şeyler yapmamış, tersine günahlar işlemiş ise ömrü heder olup gitmiştir.

Demek ki ömrünü boş işlerle geçiren, kendisine verilen o güzel çağı (ömür süresini) heder etmiş; ama dünya ve âhirete ilişkin güzel eylemlerle geçiren ve insanlara hak hukuka saygıyı ve olaylar karşısında sabrı, direnmeyi öğütleyen kazançlı çıkmış olur; dünya ve âhiret mutluluğuna erer.

Toplum saâdetinin temel taşları olan iman, güzel eylem, hakkı ve sabrı tavsiye, İslâm davetinin en önemli prensiplerin-den-dir. Mehmet Akif Ersoy'un deyişyle:

Halıkın nâ-mütenâhî adı var en başı Hak

Ne büyük şey kul için hakkı tutup kaldırmak[1]

Hani ashâb-ı kiram ayrılalım derlerken

Mutlaka Sûre-i ve'l-asr'ı okurmuş bu neden?[2]

Çünkü meknûn o büyük sûrede esrâr-ı felah

Başta îmân-ı hakîkî geliyor sonra salâh[3]

Sonra hak, sonra sebat. İşte kuzum insanlık

Dördü birleşti mi yoktur sana hüsran artık![4]

Bayramınız kutlu olsun, gönlünüz daim huzur dolsun!

[1]Yaratanın sonsuzca adı var, bunların başında Hak ismi gelir. Hakkı tutup kaldırmak, kul için ne büyük ayrıcalıktır.

[2]Ashâb-ı Kirâm birbirinden ayrılırken, ve'l-Asri Suresini okurlarmış. Neden?

[3]Çünkü o büyük Surede felâhın (huzur ve başarının) sırrı saklıdır. Başarının sırrı önce gerçek iman, sonra güzel hal, güzel ahlak gelir.

[4]Sonra hak, sonra doğru yolda sebat etmek gelir. Bunların dördü yani iman, güzel ahlak, hakka özen göstermede ve sabırda sebat etmek birleştiği zaman insan asla ziyana uğramaz. (Safahat, İstanbul 1944, s. 419)